

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/189/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5314201633
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5314201633.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členov senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a Mgr. Márie Kašíkovej, v právnej veci navrhovateľov: v rade 1/ H. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX/XX, V. - H., ČR, v rade 2/ S. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX, C. - H. A., ČR, v rade 3/ S. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. I. XX, C. - H. A., ČR, v rade 4/ O. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. 145, ČR, navrhovateľa v rade 1/ až 4/ právne zastúpení JUDr. Annou Mozolíkovou, advokátkou so sídlom N. XXXX, F., proti odporcom: v rade 1/ F. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXXX, v rade 2/ F. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXXX, v rade 3/ N. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX, odporcovia v rade 1/ až 3/ právne zastúpení JUDr. Marekom Belkom, LL.M., advokátom so sídlom v F., F. J. XXXX, o určenie, že odporcovia nie sú vlastníkami nehnuteľnosti a o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva, na odvolanie navrhovateľov v rade 1/ až 4/ proti rozsudku Okresného súdu Čadca z 19. októbra 2015, sp. zn. 5C/37/2014-193, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v časti, v ktorej zamietol návrh navrhovateľov na určenie, že odporca v rade 1/ nie je vlastníkom v podiele 1/1, ani v podiele 1/3, odporca v rade 2/ nie je vlastníkom v podiele 1/3, ani v podiele 1/6, odporca v rade 3/ nie je vlastníkom v podiele 1/3, ani v podiele 1/6 nehnuteľnosti v katastrálnom území V., zapísanej na LV č. XXXX ako parcela KN-C č. 4296/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 215 m²,
p o t v r d z u j e .

Rozsudok okresného súdu v časti, v ktorej zamietol návrh voči odporcovi v rade 1/ F. U., nar. XX.XX.XXXX, p o t v r d z u j e .

Rozsudok okresného súdu v časti, v ktorej zamietol návrh navrhovateľov na určenie, že nehnuteľnosť v katastrálnom území V. zapísaná na LV č. XXXX ako parcela KN-C č. 4296/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 215 m² patrí v podiele 1/16 do dedičstva po nebohej C. J., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, r. č. XXXXXX/XXX, naposledy bytom I. XXXX/X, V. - U., Česká republika, zomr. XX.XX.XXXX a vo výroku o trovách konania z r u š u j e a v tomto rozsahu mu vec v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľov v rade 1/ až 4/, ktorým sa domáhali súdneho výroku, ktorým by súd určil, že:

1. odporca v rade 1/ nie je vlastníkom v podiele 1/1, ani v podiele 1/3, odporca v rade 2/ nie je vlastníkom v podiele 1/3, ani v podiele 1/6, odporca v rade 3/ nie je vlastníkom v podiele 1/3, ani v podiele 1/6 nehnuteľnosti v katastrálnom území V., zapísanej na LV č. XXXX ako parcela KN-C č. 4296/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 215 m²,

2. nehnuteľnosť v katastrálnom území V. zapísaná na LV č. XXXX ako parcela KN-C č. 4296/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 215 m² patrí v podiele 1/16 do dedičstva po nebohej C. J., rod.

J., nar. XX.XX.XXXX, r. č. XXXXXX/XXX, naposledy bytom I. XXXX/X, V. - U., Česká republika, zomr. XX.XX.XXXX.

Vykonaným dokazovaním zistil, že odporcovia v rade 2/ a 3/ sú podielovými spoluvlastníkmi (každý v 1-ici) nehnuteľnosti - pozemku KN-C parc. č. 4296/2 - zastavané plochy a nádvoría o výmere 215 m². Predmetné spoluvlastnícke podiely nadobudli od svojho otca - odporcu v rade 1/ F. U., na základe darovacej zmluvy č. V 2281/2003 a darovacej zmluvy č. V 2567/2011. Z notárskeho spisu notárky JUDr. Dany Sálusovej, N 337/96, Nz 379/96 zistil, že dňa 20.11.1996 bolo vydané Osvedčenie o vyhlásení o vydržaní podľa § 63 Zákona č. 323/92 Z. z., na základe ktorého F. U. st. (odporca v rade 1/) vyhlásil, že je okrem iných nehnuteľností aj výlučným vlastníkom novovytvorenej parcely č. 4296/2 o výmere 215 m², ktorú nadobudol darovacou zmluvou č. RI 42/92 od svojich rodičov F. U. a S. U.. Z darovacej zmluvy spisanej dňa 29.01.1992 v Čadci medzi darujúcim F. U. st. a S. U. na strane jednej a obdarovaným F. U. ml. (odporcom v rade 1/), registrovanou pod RI 42/92 zistil, že rodičia odporcovia v rade 1/ darovali malý drevený domček s pozemkom pod týmto domom, č. parcely 13753 o výmere 460 m², zapísaných na LV č. XXXX. Rodičia odporcu v rade 1/ nadobudli vlastníctvo k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX - rodinnému domčeku a EN parcely 13753 na základe rozsudku Okresného súdu v Čadci z 09.03.1983, sp. zn. 5C/1271/82, ktorým bolo určené, že tá časť parcely 4235, zapísaná v PKN vložkách 1427, 253, 251, 252, 256 a 255 a tá časť parcely 4234 zapísaná v PKN vložke 255, k. ú. V., ktoré sú totožné s parcelou EN 13753 ako dom č. 487 o výmere 460 m², patria do bezpodielového spoluvlastníctva F. U., nar. XX.XX.XXXX a S. U., nar. XX.XX.XXXX. Z výsluchu účastníkov v tomto konaní bolo jednoznačne zistené, že v dávnej minulosti - v roku 1937 prebehla medzi pozemnoknižnými spoluvlastníkmi reálna deľba, na základe ktorej došlo k reálnemu vyčleneniu nehnuteľností medzi pozemnoknižnými spoluvlastníkmi. Právni predchodcovia odporcu v rade 1/ časť nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom tohto konania, odkúpili od pôvodných pozemnoknižných spoluvlastníkov, ktorí ju vo vydelenom stave užívali. Medzi označenými odporcami bola aj tohto času nebohá C. J., vypočutá odporkyňa v rade 14/ - právna predchodkyňa navrhovateľov, ktorá na pojednávaní uviedla, že uznáva vlastnícke právo navrhovateľov k spornej parcele a nároky si nerobí, pričom ďalej potvrdila, že užíva svoj podiel vedľa parcely navrhovateľov v rade 1/ a 2/. Na základe takto zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že odporca v rade 1/ nadobudol vlastnícke právo titulom vydržania podľa § 116 Zákona č. 141/1950 Zb.. Návrh navrhovateľov na určenie, že odporcovia v rade 1/ až 3/ nie sú spoluvlastníkmi (v určených spoluvlastníckych podieloch) KN-C parcely č. 4296/2 - zastavané plochy a nádvoría o výmere 215 m² zamietol z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. V tejto súvislosti uviedol, že v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. na negatívnom určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nie je daný naliehavý právny záujem. Ďalej zamietol návrh vo vzťahu k odporcovi v rade 1/ F. U., nar. XX.XX.XXXX, keďže mal preukázané, že k žalovanej parcele previedol vlastníctvo na odporcov v rade 2/ a 3/, a to darovacou zmluvou č. V 2281/2003 zo dňa 04.11.2003 a darovacou zmluvou č. V 2567/11, zavkladovanou dňa 01.08.2011. Na základe uvedených úkonov odporcu v rade 1/ v súčasnej dobe nie je vlastníkom spornej nehnuteľnosti. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a neúspešných navrhovateľov zaviazal zaplatiť úspešným odporcom náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia, v celkovej výške 632,83 Eur.

Proti rozsudku okresného súdu podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľa v rade 1/ až 4/. Namietali, že okresný súd nesprávne vyhodnotil dôkazy a dospel k nesprávnym skutkovým záverom. Poukázali na súpis parciel Obecného úradu Ošadnica na evidenčných listoch č. 791, 431, 103, z ktorých vyplýva, že KN-C parcela 4296, z ktorej bola vytvorená KN-C parcela č. 4296/2 a KN-C č. 4296/1 (ktorá nie je predmetom tohto konania) je miestna komunikácia. Okresný súd nevykonal navrhnuté dokazovanie zabezpečením geometrického plánu č. 31562388-151/96 zo dňa 18.06.1996, vyhotovený spoločnosťou GEODÉZIA Žilina, a.s., zo dňa 18.06.1996, vrátane výkazu výmer, z ktorého vyplýva, že pri KN-C parcele č. 4296/2 je jasne uvedené v druhu pozemku, že sa jedná o ostatné plochy (spoločný priechod), a to aj v stave právnom ako aj stave podľa súboru popisných informácií KN. Nie je zrejmé, ako okresný súd dospel k záveru, že právni predchodcovia odporcov mali časť PKN parcely č. 4235 totožnú so spornou parcelou č. 4296/2 reálne vydelenú a vysporiadanú rozsudkom OS Čadca 5C/1271/82. Aj z výpovedí svedkov je zrejmé, že sa jednalo o spoločnú cestu - miestnu komunikáciu k parcelám viacerých vlastníkov za touto spornou parcelou v súlade s označenými listinnými dôkazmi. Okresný súd nevykonal žiadne dokazovanie k stotožneniu parcely EN 13753, ktorá bola predmetom konania vedeného na Okresnom súde v Čadci sp. zn. 5C/1271/82 a spornej KN-C parcely č. 4296/2, keďže na tomto závere stojí rozhodnutie súdu. Taktiež boli dezinterpretované vyjadrenia C. J. v konaní 5C/127/82, ktorá v uvedenom konaní sa vyjadrovala len k spôsobu užívania pozemku - parcely pod domom EN 13753, v súčasnej dobe zapísanej na LV č. XXXX a nie k spornej KN-C parcele č. 4296/2, ktoré nie sú

totožné. Z dôkazov je zrejmy a nespochybniteľný záver, že sporná KN-C parcela č. 4296/2 nikdy nebola predmetom vysporiadania a tvrdenej reálnej delby zo strany právnych predchodcov účastníkov. Navyiac, v darovacej zmluve zo dňa 29.01.1992 registrovanej pod RI 42/92, predmetom prevodu bola iba EN parcela 13753 o výmere 460 m², ktorá bola predmetom vyporiadania v konaní vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 5C/1271/82, pričom predmetom reálnej delby nebola a ani nemohla byť sporná KN-C parcela č. 4296/2. Nestotožnil sa ďalej so záverom okresného súdu, že nemajú naliehavý právny záujem na negatívnom i pozitívnom určení, ktorý bol v návrhu dostatočne odôvodnený. Návrh zmluvy o zriadení vecného bremena nič nedokazuje a nie je ho možné vysvetľovať v neprospech nich, keďže v uzavretí zmluvy videli jednoduchšiu a schodnejšiu cestu, ako si zabezpečiť prístup k domu. Nestotožňujú sa s vysloveným právnym záverom, že odporcovia nadobudli vlastnícke právo vydržaním, keďže k zápisu do evidencie nehnuteľností došlo v roku 1996 a nemohla ubehnúť 10 - ročná lehota, ktorá bola zrušená pred jej uplynutím, keďže ustanovenia Zákona č. 293/1992 Zb. platili do 30.11.2000.

Proti rozsudku okresného do výroku o trovách konania podali odvolanie odporcovia v rade 1/ a 2/. Žiadali priznať náhradu trov konania - odmenu právneho zástupcu za dva úkony právnej pomoci - nahliadnutie do spisu pred pojednávaním, ktoré sa uskutočnilo dňa 22.04.2015 a pred pojednávaním z 14.06.2015. Žiadali rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Navrhovatelia vo vyjadrení k podanému odvolaniu odporcov uviedli, že odvolanie nie je dôvodné, keďže zo strany právneho zástupcu odporov sa nejedná o trovy konania účelne vynaložené na uplatňovanie alebo bránenie práva.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie podali včas účastníci konania proti rozsudku proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 201, § 204 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1 O.s.p., ktorý podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v časti ako správny potvrdil a podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. v časti (spolu so súvisiacim výrokom o trovách konania) zrušil a v rozsahu zrušenia mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

V prejednávanej veci navrhovatelia v rade 1/ až 4/ podaným písomným návrhom sa domáhajú určenia, že:

1. odporca v rade 1/ nie je vlastníkom v podiele 1/1, ani v podiele 1/3, odporca v rade 2/ nie je vlastníkom v podiele 1/3, ani v podiele 1/6, odporca v rade 3/ nie je vlastníkom v podiele 1/3, ani v podiele 1/6 nehnuteľnosti v katastrálnom území V., zapísanej na LV č. XXXX ako parcela KN-C č. 4296/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 215 m²,

2. nehnuteľnosť v katastrálnom území V. zapísaná na LV č. XXXX ako parcela KN-C č. 4296/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 215 m² patrí v podiele 1/16 do dedičstva po nebohej C. J., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, r. č. XXXXXX/XXX, naposledy bytom I. XXXX/X, V. - U., Česká republika, zomr. XX.XX.XXXX.

Záver okresného súdu, že navrhovatelia nemajú naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. na negatívnom určení vlastníckeho práva v zmysle petitu žalobného návrhu uvedeného pod bodom 1, je správny.

Naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. sa viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu.

Určovací žaloba nie je spravidla opodstatnená najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplne vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je (nie je) právny vzťah alebo právo. Vo všeobecnosti tiež platí, že pozitívne učenie vlastníckeho práva (t. j., že žalobca je vlastníkom) má spravidla prednosť pred negatívnym určením (t. j., že žalovaný nie je vlastníkom), lebo z negatívneho určenia nevyplýva jasne a jednoznačne, kto je skutočným vlastníkom, pretože bez takéhoto pozitívneho určenia treba pripustiť aj možnosť, že vlastníkom je aj tretia osoba (ktorá nie je účastníkom konania).

Podľa názoru odvolacieho súdu negatívne určujúce, že žalovaní nie sú vlastníkami nehnuteľnosti, nemôže byť spôsobilé zlepšiť právne postavenie takého žalobcu, ktorý svoje vlastníctvo nepreukazuje „na neho znejúcim“ tzv. nadobúdacím titulom (napr. kúpnu zmluvou alebo súdnym rozhodnutím), dosiaľ

nebol nikdy výslovne zapísaný ako vlastník sporných nehnuteľností v príslušnej evidencii právnych vzťahov k nehnuteľnostiam (pozemkovej knihe, katastri nehnuteľností). Takýmto negatívnym určením sa v porovnaní s existujúcim stavom právne postavenie navrhovateľov nezlepšuje, uspokojivo sa neodstraňuje ich neistota v danom právnom vzťahu, pretrváva naďalej a nevylučuje ďalšie konania o vlastníctvo sporných nehnuteľností. V uvedenom rámci môže pevný základ svojho právneho postavenia dosiahnuť takýto žalobca(-ovia) len pozitívnym určením, že je (sú) vlastníkom(-mi) sporných nehnuteľností (že patria do dedičstva po neb. právnom predchodcovi) tak, ako je to uvedené pod bodom 2. žalobného návrhu, keďže doposiaľ žalovaná parcela nebola predmetom ani dedičského konania, odvodzujúc vlastnícke právo od ich právneho predchodcu - C. J., a to k pozemnoknižnej parcele č. 4235, zapísanej v pozemnoknižnej vložke 251 k. ú. V., z ktorej bola vytvorená neskôr parcela č. 4296, z ktorej bola vytvorená KN-C parcela č. 4296/1 (ktorá nie je predmetom tohto konania) a KN-C parcela č. 4296/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 215 m² (žalovaná parcela).

Správny je záver okresného súdu, pokiaľ návrh zamietol aj z dôvodu, že odporca v rade 1/ F. U., nar. XX.XX.XXXX nie je v spore pasívne vecne legitimovaný. Je dôvodné vychádzať z toho, že odporca v rade 1/ je vo vzťahu k odporcom v rade 2/ a 3/ v postavení samostatného procesného spoločníka (§ 91 ods. 1 O.s.p.).

V zmysle § 159 ods. 2 O.s.p. výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého. Vychádzajúc z aktuálneho zápisu vlastníckeho práva na LV č. XXXX k. ú. V., na ktorom je zapísaná KN-C parcela č. 4296/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 215 m² je zrejmé, že vlastníkom uvedenej (žalovanej) parcele je N. U. v podieloch 1/3 + 1/6-iny a F. U. v podieloch 1/6 + 1/3-iny (t.j. každý v 1-ici) na základe darovacej zmluvy zo dňa 04.11.2003 č. V 2281/03 a darovacej zmluvy zo dňa 01.08.2011 č. V 2567/2011. Rozsudok, ktorým by voči odporcovi v rade 1/ bolo určené vlastnícke právo k žalovanej nehnuteľnosti, je v zmysle § 34 Zákona č. 162/95 Z. z. podkladom pre vykonanie zmeny vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Tento účinok má však takýto rozsudok len voči účastníkovi konania, ktorého výrok právoplatného rozsudku je podľa ust. § 159 ods. 2 O.s.p. záväzný. Keďže aktuálne (§ 154 ods. 1 O.s.p.) odporca v rade 1/ nie je vedený v katastri nehnuteľností na LV č. XXXX ako (spolu)vlastník žalovanej nehnuteľnosti, nie je daná voči nemu žiadna povinnosť, ktorá by z hmotného práva vyplývala.

Za predčasný považuje krajský súd záver okresného súdu, na základe ktorého zamietol návrh navrhovateľov na určenie vlastníckeho práva na základe žalobného návrhu uvedeného pod bodom 2 dôvodiac, že v konaní boli zistené okolnosti svedčiacie o nadobudnutí vlastníckeho práva odporcom v rade 1/ F. U., nar. XX.XX.XXXX, odvodzujúc ďalej nadobudnutie vlastníckeho práva na základe darovacej zmluvy RI 42/92 od F. U. a S. U. a vychádzajúc aj z rozsudku Okresného súdu v Čadci č. k. 5C/1271/82 zo dňa 09.03.1983.

Skutkové zistenie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá ust. § 132 O.s.p., pretože súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré nevyplynuli z vykonaným dôkazov alebo prednesov účastníkov alebo inak nevyšli v konaní najavo; v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo ktoré vyšli najavo inak, je z hľadiska závažnosti (dôležitosť), zákonnosti, pravdivosti, prípadne vierohodnosti logický rozpor.

Okresný súd vychádzal zo skutkového zistenia, že odporca v rade 1/ preukázal nadobudnutie vlastníckeho práva k žalovanej nehnuteľnosti, na základe notárskeho zápisu notárky JUDr. Dany Sálusovej N 337/96, Nz 379/96, v ktorom došlo k Osvedčeniu vyhlásenia o vydržaní podľa § 63 Zákona č. 323/92 Zb., v ktorom odporca v rade 1/ vyhlásil, že okrem iných nehnuteľností, je aj výlučným vlastníkom nehnuteľnosti - parcely č. 4296/2 o výmere 215 m², ktorú nadobudol darovacou zmluvou RI 42/92 od F. U. a S. U., ktorí ich nadobudli na základe reálnej deľby s pkn spoluvlastníkmi v dávnej minulosti vo vydelenom stave, čím nadobudol vlastnícke právo titulom vydržania podľa § 116 Zákona č. 141/1950 Zb.. Z obsahu notárskej zápisnice N 337/96, Nz 379/96 (súčasťou spisového materiálu je aj spisový obal N 337/96 - poznámka odvolacieho súdu) vyplýva, že predmetom Osvedčenia vyhlásenia o vydržaní podľa § 63 Zákona č. 323/92 Z. z. sú podľa geometrického plánu č. 31562388-151/96 novovytvorené KN-C parcely č. 4294 - zastavaná plocha domom č. XXX o výmere 461 m², KN-C parcela č. 4295 - záhrada o výmere 398 m² a KN-C parcela č. 4296/2 - ostatná plocha o výmere 215 m² (žalovaná parcela). Ďalej (v bode I) zápisnice sa uvádza, že uvedené nehnuteľnosti (odporca v rade 1/) nadobudol darovacou zmluvou RI 42/92 od F. U. a S. U. s ďalšími skutočnosťami, ako sú vyššie uvedené. Aj

keď ustanovenie § 63 Zákona č. 323/92 Zb. v platnom znení ku dňu vydania notárskej zápisnice neobsahovalo také podmienky osvedčenia vyhlásenia, ako v súčasnej dobe (napr. uvádzanie okolností odôvodňujúce začatie oprávnenej držby, trvania nepretržitej tržby, vyjadrenia osôb, ktorým posledný zápis v katastri nehnuteľností preukazuje vlastnícke právo nehnuteľnosti alebo ich právnych nástupcov a podobne), nie je možné zároveň vyvodiť, že odporca v rade 1/ podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním, na základe uvedeného vyhlásenia aj preukázal.

Vydržanie je osobitný originálny spôsob nadobudnutia práva (vrátane vlastníckeho práva k nehnuteľnosti). V prípade splnenia zákonom určených podmienok (týkajúcich sa držby, držiteľa, predmetu držby a vydržacej doby) dochádza k nemu priamo zo zákona. Podmienky vydržania sú pritom stanovené tak, že musia byť splnené kumulatívne - ak z nich nie je splnená čo i len jedna, nedochádza k vydržaniu. V zmysle minulej právnej úpravy (obyčajové právo platné na Slovensku do 31.12.1950, ďalej § 115 a § 116 ods. 1 v spojení s ust. § 145 Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb., § 135a Občianskeho zákonníka v znení do účinnosti Zákona č. 509/1991 Zb.), ale i súčasnej právnej úpravy (§ 134 Občianskeho zákonníka v znení od 01.01.1992), je oprávnenosť držby jednou z podmienok nadobudnutia vlastníctva veci vydržaním. Za držiteľa sa považuje osoba, ktorá fakticky ovláda vec. Pri oprávnenej držbe musí ísť o také faktické ovládanie veci, pri ktorom je daná vôľa nakladať s vecou ako svojou. Dobrá viera, ktorá je podkladom tejto vôle, vyjadruje vnútorný (psychický) stav držiteľa. Posúdenie, či je držiteľ v dobrej viere alebo nie je, je treba hodnotiť objektívne a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) samého účastníka, vždy treba brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno vzhľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať po celú vydržaciú dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec (právo) patrí. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vlastnícke právo vzniknúť, teda aj k právnomu dôvodu (titulu) vzniku vlastníctva.

Podkladom pre vydanie notárskej zápisnice č. N 337/96, Nz 379/96 (a súčasťou spisového materiálu N 337/96) je darovacia zmluva napísaná dňa 29.01.1992 v Čadci, ktorá bola registrovaná bývalým Štátnym notárstvom v Čadci pod RI 42/92, na základe ktorej darujúci F. U. st., nar. XX.XX.XXXX a S. U., rod. U., nar. XX.XX.XXXX previedli na obdarovaného F. U. ml., nar. XX.XX.XXXX. (odporcu v rade 1/) nehnuteľnosti - „drevený domček pozostávajúci z obytnej časti, maštale, stodoly a príľahlej šopy na drevo č. d. XXX s pozemkom pod týmto domom č. p. 13753 o výmere 460 m², ktorá je zapísaná na LV č. XXXX pre katastrálne územie Obce V.". Na základe uvedených skutočností odporca v rade 1/ pri prehlasovaní podmienok vydržania vlastníckeho práva pred Notárskym úradom v Čadci, ako aj následne okresný súd vyvodil, že predmetom darovania na základe darovacej zmluvy RI 42/92 bola KN parcela č. 4296/2 (predtým 4296) a že táto bola v minulosti súčasťou EN (KN) parcely 13753. Z výkazu výmer vyhotoveného ku geometrickému plánu č. 31562388 - 151/96 zo dňa 18.06.1996 okrem iného vyplýva, že novovytvorené KN-C parcely č. 4294 - zastavaná plocha o výmere 461 m² a KN-C č. 4295 - záhrada o výmere 398 m² boli vytvorené z KN (predtým EN) parcely č. 13753 o výmere 460 m² a z časti z PK parcely č. 4235, pričom KN parcela č. 4296 - ostatné plochy (spol. priech.) o výmere 246 m² bola rozdelená na KN-C parcelu č. 4296/1 - zastavaná plocha (spol. priech.) o výmere 25 m² a KN-C parcelu č. 4296/2 - ostatná plocha (spol. priech.) o výmere 215 m². Podľa názoru odvolacieho súdu, i keď ust. § 63 Zákona č. 323/92 Zb. bolo (je) vo vzťahu k § 134 Občianskeho zákonníka špeciálnou úpravou, ktorá umožňovala (umožňuje) vydržanie ako originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva za splnenia osobitných podmienok, než aké stanovovala(-uje) všeobecná úprava, vydržanie vlastníckeho práva aj podľa osobitnej právnej úpravy vyžadovalo(-uje) splnenie podmienok - a/ spôsobilý predmet vydržania, b/ oprávnenú držbu, c/ nepretržité trvanie oprávnenej držby po dobu 10-tich rokov. Vychádzajúc z uvádzaných okolností, na základe ktorých došlo k vydaniu Osvedčenia vyhlásenia o vydržaní vlastníckeho práva podľa § 63 Zákona č. 323/92 Zb., krajský súd vyvodil, že odporca v rade 1/ v uvádzanom konaní podmienky vydržania (najmä podmienku oprávnenej držby) doposiaľ nepreukázal, pričom v tomto prebiehajúcom konaní o určení vlastníckeho práva, tak navrhovatelia na základe podaného žalobného návrhu, ako aj odporcovia na základe obrany proti návrhu navrhovateľov, musia v konaní preukázať (ak chcú byť v spore úspešní), že na ich strane svedčí vlastnícke právo.

Za predčasný a v rozpore s podmienkami uvedenými v § 132 O.s.p. krajský súd považuje aj vyhodnotenie nadobudnutia vlastníckeho práva odporcom v rade 1/, resp. jeho právnych predchodcov vo vzťahu k žalovanej parcele, na základe rozsudku Okresného súdu v Čadci z 09.03.1983, sp. zn. 5C/1271/82-39. Z výroku tohto rozsudku vyplýva, že bolo určené vlastnícke právo k parcele evidovanej v EN 13753 a v prírode zastavanej plochy a domu č. XXX o výmere 460 m², ktorá predstavuje časť parcely 4235

zapísanej v pozemnoknižných vložkách 1427, 253, 251, 252, 256 a 255 a časť parcely č. 4234 zapísanej v pozemnoknižnej vložke 255 kat. územie V., v prospech žalobcov F. U., nar. XX.XX.XXXX a S. U., rod. U., nar. XX.XX.XXXX (ktorá neskôr bola predmetom darovacej zmluvy č. RI 42/92). Z odôvodnenia predmetného rozhodnutia vyplýva, že žalobcovia (právni predchodcovia odporcu v rade 1/) nadobudli nehnuteľnosti na základe kúpnej zmluvy zo dňa 08.07.1935 od T. C., ktorá ich zdedila po svojom nebohom otcovi S. U., ako aj na základe kúpnopredajnej zmluvy uzavretej dňa 04.11.1937 od X. U., ktorý ich taktiež zdedil po svojom otcovi S. U.. Z odôvodnenia rozsudku ďalej vyplýva, že v dávnej minulosti medzi pozemnoknižnými spoluvlastníkmi malo dôjsť k zrušeniu spoluvlastníctva, pričom ďalej sa uvádza, že „takmer každý zo žalovaných má svoj podiel vydelený buď vedľa parcely žalobcov 1/ a 2/ alebo iných miestach. Žalobcovia 1/ a 2/ najmenej od roku 1937 užívajú reálne vydelený podiel, ktorý si zakúpili od spoluvlastníkov, vystavili si na tomto dom a keďže došlo ku kúpe za trvania manželstva táto parcela je spoločným majetkom“.

Vychádzajúc z uvedených skutočností nie je zrejmé, na základe akých výsledkov vykonaného dokazovania a vyhodnotených skutkových okolností okresný súd dospel k záveru, že predmetom nadobudnutia vlastníckeho práva právnych predchodcov odporcu v rade 1/ (jeho rodičov) na základe rozsudku Okresného súdu v Čadci z 09.03.1983 bola žalovaná parcela 4296/2 (predtým 4296) a že táto bola súčasťou bývalej EN parcely č. 13753, neskôr evidovanej na LV XXXX k. ú. V., ako zastavané plochy a nádvorí o výmere 460 m². Uvedené nemožno vyvodiť jednoznačne ani z výpovede, v tom čase účastníčky konania - odporkyne v rade 14/ C. J. (právnej predchodkyne navrhovateľov), ktorá sa vyjadrovala len vo vzťahu k nadobudnutiu vlastníckeho práva a k užívaniu EN parcely č. 13753 o výmere 460 m², teda nehnuteľnosti uvádzanej v súvislosti s domovou nehnuteľnosťou č. XXX. Podľa rozhodnutia č. 911/32 Úradnej zbierky rozhodnutí bývalého Najvyššieho súdu Československej republiky, treba v dlhotrvajúcom stave držby a užívania nehnuteľností zapísaných do pozemkovej knihy na mená spoluvlastníkov v ideálnych podieloch, podľa ktorého určití spoluvlastníci určité časti z týchto nehnuteľností majú vo výlučnej držbe a užívaní, vidieť dohodu strán o delbe, prípadne zámene týchto nehnuteľností nielen čo do držby, ale aj čo do vlastníckeho práva; prípadne zámene týchto nehnuteľností nielen čo do držby, ale aj čo do vlastníckeho práva; takáto dohoda môže byť uzavretá aj mlčky (konkludentným konaním), nehovoriac o tom, že dohoda o delbe a vydržanie boli samostatnými dôvodmi nadobudnutia vlastníckeho práva. K tomuto však muselo dôjsť do 31.12.1950. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania okresným súdom nasvedčuje síce záver, že k takejto reálnej delbe pred rokom 1950 došlo aj u pozemnoknižných parciel 4234 a 4235 kat. úz. V. (čomu najmä nasvedčujú výpovede účastníkov v konaní vedenom na Okresnom súde v Čadci pod sp. zn. 5C/1271/82), ale z výsledkov vykonaného dokazovania nevyplýva jednoznačne skutkové zistenie, akým spôsobom (okrem parcely EN č. 13753) si pozemnoknižní spoluvlastníci medzi sebou reálne pozemky rozdelili, akým spôsobom ostatné časti pôvodných pozemnoknižných parciel č. 4234 a 4235 užívali po reálnej delbe a či niektoré z vydelených častí si neponechali v podielovom spoluvlastníctve, keďže aj takáto dohoda bola možná. V danom prípade okresný súd na základe výsledkov vykonaného dokazovania predčasne dospel k záveru, že právni predchodcovia odporcu v rade 1/ nadobudli napr. reálnou delbou alebo kúpou (prípadne iným spôsobom) okrem parcely, ktorá bola predmetom súdneho konania aj iné (medzi pozemnoknižnými spoluvlastníkmi reálne vydelené) parcely, teda aj tú, ktorá je predmetom tohto konania.

Na základe uvedených skutočností, keďže okresný súd výsledky vykonaného dokazovania a zistené skutkové okolnosti nevyhodnotil spôsobom uvedeným v § 132 O.s.p. a predčasne dospel k záveru o nedôvodnosti uplatneného nároku navrhovateľov na určenie vlastníckeho práva (že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po nebohej právnej predchodkyňi), krajský súd rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zrušil a v rozsahu zrušenia mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.